

Materialenlijst lees- en spellingproblemen¹

Ria Kleijnen
m.m.v. Peter van Vugt

1 Bibliografieën en adressen

Aerts, J., E. Billiaert e.a.: *Project Leerhulp. Ervaringen en inzichten 1993-1994*.
[Bevat een uitgebreide geannoteerde bibliografie. Besteladres: Begeleidingsdienst Vrije PMS-Centra, Dekenstraat 2, 3000 Leuven.]

Docentengids Taalleerproblemen 1995. Samenwerkingsproject CPS en CTL-VU. Hoevelaken/Amsterdam, 1995, 197 p.

[Naast artikelen met praktische achtergrondinformatie over taalleerproblemen in het voortgezet onderwijs bevat deze gids de volgende rubrieken: verzorgingsinstellingen, onderwijsbegeleidingsdiensten, belangenverenigingen; onderzoek en scholing; hulpverlening; literatuur, test- en toetsinstrumenten, tijdschriften; educatieve uitgeverijen. Sporadisch is ook informatie over het buitenland, onder meer over België opgenomen. Besteladres: CPS, Secretariaat Remediale hulp VO, Postbus 30, NL-3870 CA Hoevelaken, tel. 00-31-33-254 12 11.]

2 Signalering en diagnostisering technisch en begrijpend lezen

Aarnoutse, C.A.J.: *Begrijpend leestest*. Nijmegen: Berkhout.
[Bestemd voor Voortgezet Beroepsonderwijs.]

Aarnoutse, C.A.J.: *Woordenschattest*. Nijmegen: Berkhout.
[Bestemd voor Voortgezet Beroepsonderwijs, Mavo/Havo/WVO.]

Aarnoutse, C.A.J.: *Synoniementest, tegenstellingentest, voegwoordentest, hoofdgedachtetest, redeneertest, bedoelingentest*. Nijmegen: Berkhout.

Adank, A.N. & M.W.A.M de Jong Elshout: *Actieve en passieve woordenschattest (APW)*. Nijmegen: Berkhout.
[Bestemd voor Voortgezet Onderwijs en Voortgezet Speciaal (=Buitengewoon) Onderwijs.]

Bakker-Renes, H.W. & C.M. Fennis-Poort (red.): *Remedial Teaching hulp bij leerproblemen II*. Houten/Antwerpen: Bohn, Stafleu, Van Loghum, 1991.
[Signaleringstoetsen technisch lezen (*Schokkunst*) en begrijpend lezen.]

Boland, Th.: *Cloze-toets voor begrijpend lezen*. Nijmegen: Berkhout.
[Bestemd voor de hoogste groepen van het basisonderwijs en de brugklas van het voortgezet onderwijs.]

Brus, B.Th. & M.J.M. Voeten: *Eén-minuut Test (EMT), vorm A en B*. Nijmegen: Berkhout, 1979.
[Schoolvorderingentest voor de technische leesvaardigheid, bestemd voor het tweede t/m zesde leerjaar van het basisonderwijs.]

Cito-leestoetsen Nederlands Onderbouw voortgezet onderwijs. Arnhem: Cito, 1986.
[Zeven toetsen betrekking hebbend op "lezen met begrip", bestemd voor de eerste drie leerjaren van het voortgezet onderwijs.]

Cito-Cloze-toetsen. Arnhem: Cito, 1991.
[Bestemd voor groep 5 t/m 8 basisschool.]

Cito-drie-minutentoets (DMT). Toets voor technisch lezen. Arnhem: Cito, 1993.

Clemens, J. & K. Henneman: *Signaleren en diagnostiseren van leerlingen met lees- en spellingproblemen in het voortgezet onderwijs*. Culemborg: Phaeton 1989.
[Signaleringstoets technisch lezen (*Kijkbewijs*), begrijpend lezen.]

Hacquebord, H.: *Tekstbegriptoets*. Groningen: Jacob Dijkstra.

Kappers E.J. & A.M.A. Walraven: *Module-diagnostiek van het technisch lezen - werkboek*. Amsterdam: VU uitgeverij.

Kappers, E.J.: Behandeling van dyslexie is maatwerk: een neuropsychologische benadering. In: A.J.J.M. Ruijsenaars & R. Kleijnen (red.): *Dyslexie. Lees- en spellingproblemen: diagnostiek en interventie*. Leuven/Amersfoort: Acco, 1995, p. 91-114.

Struiksmā, A.J.C., A. van der Leij, & J.P.M. Veiĳra: *Diagnostiek van technisch lezen en aanvankelijk spellen*. Amsterdam: VU uitgeverij, 1989. [Toetsprocedure: EMT en oude AVI-kaarten.]

Struiksmā, A.J.C., A. van der Leij & J.P.M. Veiĳra: *Diagnostiek van technisch lezen en aanvankelijk spellen*. Amsterdam: VU uitgeverij, 1995. [Toetsprocedure DMT en nieuwe AVI-kaarten.]

Van de Berg, R.M. & H.G. Lintelo: *A.V.I. (Analyse Van de Individualiseringsvormen)*. Den Bosch: Katholiek Pedagogisch Centrum.

Van den Bos, K.P., H.C. Lutje Spelberg, A.J.M. Scheepstra & J.R. de Vries: *De Klepel, vorm A en B. Een test voor de leesvaardigheid van pseudowoorden*. Nijmegen: Berkhout, 1994.

Van Kan, N. & C. Aarnoutse: *Begrijpend leestest (Mavo/Havo/VWO)*. Nijmegen: Berkhout.

Visser, J., A. van Laarhoven & A. ter Beek: *AVI-toetspakket*. 's-Hertogenbosch: KPC, 1994.
[Nieuwe AVI-kaarten.]

Wassenaar, W.A.: *Diagnostische toetsbatterij technische leesvaardigheid*. Nijmegen: Berkhout, 1989.

3 Begeleidingsmaterialen lezen

Aarnoutse, C.A.J. e.a.: *Begeleidingsprogramma's begrijpend lezen*. Nijmegen: Berkhout.
[Programma hoofdgedachte, redeneren, verwijswaarden, structuur van verhalende tekst, oorzaak-gevolg, enz.]

Aarnoutse, C.A.J., E.C. Roelofs & W.A.G.M. Jenniskens: *Programma Samenvatten en test*. Nijmegen: Berkhout.

Battus: *Oppeilandse taal- en letterkunde*. Amsterdam: Querido's Uitgeverij, 1985.
[Te gebruiken bij HAS-oefeningen voor technisch lezen.]

Boselie, W.A.A.M. & A.J.C. Pype: *Een tekst leer je zó*. Tilburg: Onderwijsbureau Ons Middelbaar Onderwijs.
[Bestemd voor Havo/VWO.]

Dirks, A.C.: *Programma voor de ontwikkeling van de Woordperceptie*. Gewestelijk Onderwijs Advies Centrum. Schoolbegeleidingsdienst stadsgewest 's-Hertogenbosch.

Dirks, A.C. e.a.: *Procesgericht interactief onderwijs in begrijpend lezen*. Gewestelijk Onderwijs Advies Centrum. Schoolbegeleidingsdienst stadsgewest 's-Hertogenbosch. Nijmegen: Berkhout.

Gerrits, G., P. Gielis, L. Hutjes, R. Rademakers & J. Smits: *Studielessen* (o.a. HAVLOT). Den Bosch: Katholiek Pedagogisch Centrum.

Gruwel, S., C. Aarnoutse & K. van den Bos: *Programma luisteren met begrip*. Nijmegen: Berkhout.

Gruwel, S., C. Aarnoutse & K. van den Bos: *Elkaar onderwijzen in begrijpend lezen en luisteren*. Nijmegen: Berkhout.

Hacquebord, H.I.: Diagnose en behandeling van problemen met begrijpend lezen in het voortgezet onderwijs. In: K.P. van den Bos & H. Nakken (red.): *Dyslexie 1991*. Amsterdam/Lisse: Swets & Zeitlinger, 1991.

Hemstim (=hemisfeer specifieke training).
[Besteladres: C.I.G., Patrijsweg 36, NL-2289 EX Rijswijk.]

Kok, W.A.M. & J.H. Boonman: *Lezen om te weten*. Gorinchem: De Ruiter, 1984.

Koning, L.: *Speciale leesbegeleiding*. Een orthodidactisch programma bij het voortgezet technisch lezen in het basis en speciaal onderwijs. Den Bosch: Malmberg.

Lijmbach, B., H. Hacquebord e.a.: *Weet wat je leest. De logische leerweg naar leesvaardigheid en leesbegrip*. Groningen: Jacob Dijkstra.
[Recent is deze methode geheel herzien en kan ze besteld worden onder de naam *Weet wat je leest - modulair*. Onderdelen: basisprogramma begrijpend lezen, uitgebreid programma begrijpend lezen, studerend lezen, woordenschattraining, gebruik woordenboek.]

Nies, S. & C.A.J. Aarnoutse: *Programma schema's maken*. Nijmegen: Berkhout.

Peeters, H. Lestra: *Lessen in leesstrategieën voor moeilijk lezenden van 11 tot 16 jaar*. Lisse: Swets & Zeitlinger, 1993.

[Onderdelen: verwijzwoorden, structuur, hoofdgedachte, samenvatten, woordenschat, bedoeling van de hoofdpersoon.]

Pijlman, F. & J.I.M. Wammes (red.): *Leesmoeilijkheden in het voortgezet onderwijs*. Tilburg: Zwijzen, 1986.

Rispens, J.: Leesproblemen in het voortgezet onderwijs. *Toegepaste taalwetenschap in artikelen* 24 (jaargang 1986), nr. 1, p. 148-158.

Thomassen, A.J.W.M., L.G.M. Noordman & P.A.T.M. Eling (red.): *Lezen en begrijpen, de psychologie van het leesproces*. Amsterdam/Lisse: Swets & Zeitlinger, 1991, tweede druk.

Van der Leij, A.: *Kijk- en luistermethode*. Gorinchem: De Ruiter.

Van Kan, N. & C.A.J. Aarnoutse: *Programma structuur van informatieve teksten voor het voortgezet onderwijs*. Nijmegen: Berkhout.

Verhallen, S. & M. Verhallen: *Woorden leren en woorden onderwijzen*. Hoevelaken: CPS.

VKSO: *Remediërend lezen in 1B en BVL*.

[Besteladres: VKSO, Guimardstraat 1, 1040 Brussel, tel. (02)507 06 11.]

4 Boeken voor moeilijk lezenden

Keuzelijsten

Moeilijk lezen, makkelijk toch! Keuzelijst samengesteld door T. Sanders & A. Freeman.

[Besteladres: Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum (NBLC), Postbus 43300, NL-2504 AH 's-Gravenhage, tel. 00-31-70-309 01 00.]

Peeters, H.: *Boekenlijst voor moeilijk lezenden*. Deel 1-2-3. Den Bosch: Katholieke Pedagogisch Centrum.

[Besteladres: KPC, Postbus 482, NL-5201 AL Den Bosch, tel. 00-31-73-624 72 47.]

Series/uitgevers

<i>Zoeklicht</i>	Zwijzen, Postbus 805, NL-5000 AV Tilburg.
<i>Woordbeeld</i>	Thieme, Postbus 7, NL-7200 AA Zutphen.
<i>Leeslift</i>	Uitgeverij La Rivière & Voorhoeve (Omniboek), Postbus 130, NL-8260 AC Kampen.
<i>Wenteltrap</i>	Wolters-Noordhoff, Postbus 58, NL-9700 MB Groningen.

Naast de uitgevers van de series (zie boven) zijn er ook andere uitgevers die boeken voor moeilijk lezenden uitgeven:

- Bekadidact, Postbus 290, NL-3740 AG Baarn.
- Jacob Dijkstra, Postbus 284, NL-9700 AG Groningen.
- Leopold, Postbus 3879, NL-1001 AR Amsterdam.
- Ploegsma, Postbus 19857, NL-1000 GW Amsterdam.

Bevorderen leesplezier

Leesvampier, thematische leesmethode voor IBO (individueel beroepsonderwijs) - LBO (lager beroepsonderwijs) (en andere vormen van voortgezet onderwijs), ontwikkeld in het kader van het onderwijsvoorrrangsbeleid. Hoevelaken: CPS.
[Besteladres: CPS, Postbus 30, 3870 CA Hoevelaken, tel. 00-31-33-254 12 11.]

5 Signalering en diagnostisering spelling

Clemens, J. & K. Henneman: Dictée "De nieuwe kerk" (LBO/MAVO-versie en MAVO-HAVO-WVO-versie). In: *Signaleren en diagnostiseren van leerlingen met lees- en spellingproblemen in het voortgezet onderwijs*. Culemborg: Phaeton, 1989.

Henneman, K.: *Problemen van gevorderde spellers. Signalering, diagnostiek en begeleiding*. Coutinho, Bussum: Coutinho, 1994.

Hoefnagel, M., J. Verbeek & H. Bakker H.: Dictées "Spelling-algemeen" (auditief dictee, visueel dictee). In: *Spel-Direkt, spellingtest*. Nijmegen: Berkhout, 1990.

Kleijnen, R.: Dictée "Vier scholieren" met normering en een bewerkte versie van het PI-dictee. In: *Hardnekkige spellingfouten, een taalkundige analyse*. Amsterdam/Lisse: Swets & Zeitlinger, 1992.

Kleijnen, R.: Spellingstrategieën van zwakke spellers in het voortgezet speciaal onderwijs. In: Van Aarle & K. Henneman: *Dyslexie 1993*. Lisse: Swets & Zeitlinger, 1993.

Kort, H.: *Spellingpakket. Deel 1: Signaleringsdictees*.
[Besteladres: Schoolbegeleidingsdienst Midden-Holland en Rijnstreek, postbus 219, NL-2410 AE Bodegraven, tel. 00-31-172-61 92 59.]

Kuipers, C. & C. Weggelaar: "Standaarddictee voor onderzoek naar dyslexie". In: *Woordblind*. 's-Gravenhage: Staatsuitgeverij, 1979.

Pype, A.J.C.: Dictée: "Keukendeurkruk" en enkele vervolgdictees. In: *Woordbeeld, een hulpprogramma voor lezen en spellen in de brugklas*. Onderzoekspakket. Ons Middelbaar Onderwijs Tilburg. Culemborg: Educaboek BV, 1991.

Schaal Spellingvorderingen. (Leerlingvolgsysteem.) Arnhem: Cito.

Schenk, M.N., T. van Luyn-Hindriks & C.Q.A. Nieuwenbroek: Dictée "Het lieve kleine meisje" (Mavo-versie) en "De dochter van onze nieuwe monteur" (LBO-versie). In: *Remedial Teaching, een wegwijzer voor begeleiding*. Deventer: Van Loghum Slaterus, 1984.

Struiksma, A.J.C., A. van der Leij & J.P.M. Vieijra: *Diagnostiek van technisch lezen en aanvankelijk spellen*. Amsterdam: VU uitgeverij, 1989. [PI-dictee: t/m blok 40.]

Struiksma, A.J.C., A. van der Leij & J.P.M. Vieijra: *Diagnostiek van technisch lezen en aanvankelijk spellen*. Amsterdam: VU uitgeverij, 1995. [PI-dictee: t/m blok 60.]

Van den Heuvel, F.: *Spellingtoetsen voor het basisonderwijs*. Praxis 35. Den Bosch: Malmberg.

6 Begeleidingsmaterialen spelling

Assink, E.M.H. & P. Klein: *De werkwoordwinkel*. Muissers, 1984.

De Haan, W.J.: *Dyslexie, een taalkundig probleem, een taalkundige oplossing*. Werkboek voor onderwijsgeevenden.

[Besteladres: Advies en consultatiebureau De Haan, Voltaplein 10, NL-1098 NR Amsterdam.]

Erades, M., M. Geilvoet, M. Gerritse, B. Jansen & J. Terwindt: *Spelling in de Lift en Werkwoordspelling in de lift*. Pedologisch Instituut Rotterdam. Baarn: Bekadidakt/Intro, 1987.

Gorissen-Middendorp, R.A.: *Ho-Le-Kla-Sa-Dijn. Hoe verbeter ik mijn spelling?* Spellingsprogramma als begeleiding bij de remedial teaching van dyslectische taalzwakke leerlingen.

[Besteladres: R.A. Gorissen-Middendorp, Postbus 1124, NL-2260 BC Leidschendam.]

Henneman, K.: *Van klankgroep naar lettergreep*. Leerstof Nederlands voor het individueel beroepsonderwijs 4. Enschede: SLO, 1990

Hoefnagel, M., J. Verbeek & H. Bakker: *Spel-Direkt*, oefenprogramma. Nijmegen: Berkhout, 1990.

In den Kleef, H.M.Th.: *Auditieve training*. Curriculum Schoolrijpheid 2A. 's-Hertogenbosch: Malmberg, 1975.

Jacobs, E. & B. de Jong: *Spellingplan 1 en 2*. Diagnostiserend spellingonderwijs voor basisonderwijs en V.O. (voortgezet onderwijs). Schooladviesdienst Oost-Gelderland. Edudesk 1991.

[Besteladres: Postbus 9006, NL-7000 GH Doetinchem, tel. 00-31-314-33 55 35.]

Kort, H.: *Spellingpakket*. Deel 2: Begeleidingspakket.

[Besteladres: Schoolbegeleidingsdienst Midden-Holland en Rijnstreek, postbus 219, NL-2410 AE Bodegraven, tel. 00-31-172-61 92 59.]

Ojemann, N.: *Help jezelf in de brugklas*. Almere: Uitgeverij Tor b.v.- v/h C.A. Mees.

Pype, A.J.C.: *Woordbeeld, een hulpprogramma voor lezen en spellen in de brugklas*. Materialen voor groepsbegeleiding. Ons Middelbaar Onderwijs Tilburg. Culemborg: Educaboek BV, 1991.

Schenk, M.N., T. van Luyn-Hindriks & C.Q.A. Nieuwenbroek: *Remedial Teaching, een wegwijzer voor begeleiding*. Deventer: Van Loghum Slaterus, 1984.

Spelcat, computerprogramma voor het analyseren van spellingfouten. Ontwikkeld door R. Kleijnen & M. Tenge. Lisse: Swets & Zeitlinger.

[Dit computerprogramma stelt op basis van de door de leerling gemaakte fouten een begeleidingsplan op waarin verwezen wordt naar het begeleidingsmateriaal *Strategisch Spellen*.]

Strategisch Spellen. Centrum voor Taalleerproblemen (R. Kleijnen, I. Erkens-Mol, W. Tak-Stoop, J. Smeets & A. Van Berkel). Lisse: Swets & Zeitlinger.

[Compleet programma voor de begeleiding van spellingproblemen. Dit pakket bestaat uit de volgende onderdelen: Instapwerkboek, Luisterwoorden, Regels in een woord, Regels die met andere woorden samenhangen, Regels voor werkwoorden, Inprentwoorden en Uitstapboek.]

Van der Geest, A. e.a.: *Spellen met spellingzwakke kinderen*. Praxis 15. Den Bosch: Malmberg, 1978.

Van Luijn-Hindriks, T.: *Spraak- en spellingoefeningen voor de gevorderde speller*. Twello: Van Tricht.

Van Peer, W.: *Spel(l)enderwijs*. Leuven/Amersfoort: Acco, 1984.

VKSO: *Remediërend spellen in 1B*.

[Besteladres: VKSO, Guimardstraat 1, 1040 Brussel, tel. (02)507 06 11.]

7 Specifieke instructie en leerlingkenmerken

Boekaerts, M. & P.R.J. Simons (1993): *Leren en Instructie*. Psychologie van de leerling en het leerproces. Assen: Dekker van der Vegt.

Gieles, P.: Vier modellen voor opzet van de leerlingbegeleiding. In: *Handboek Leerlingenbegeleiding*. Zaventem: Kluwer, 1992, 1/1-1/19.

Good, T. & J. Brophy: *Looking in classrooms*. New York: Harper & Row, 1987.

Koster, K. & N. Kwantes (Eds.): *Schoolbegeleiding. Leerproblemen en schooluitval*. Lisse: Swets & Zeitlinger, 1985.

Loykens, E.: Cognitieve gedragsverandering bij dyslectische leerlingen. Te verschijnen in congresbundel Dyslexiecongres Groningen (onder redactie van Van den Bos e.a.).

Poulie, M.: *Meer licht op faalangst. De waardering van het individu*. Academisch proefschrift. Nijmegen: Katholieke Universiteit Nijmegen, 1991.

Schouwenburg, H.C.: Een onderzoek naar leerstijlen. *Tijdschrift voor Onderwijsresearch*, 21 (1996), nr. 2.

Timmerman, K.: *Kinderen met aandachts- en werkhoudingsproblemen*. Leuven: Acco, 1995.

Van der Horst, A.: Schoolbeleid nodig voor remediale hulp. *Tijdschrift voor Leerlingbegeleiding*, november 1993, p. 15-18.

Veenman e.a.: *Effectieve Instructie*. Nijmegen/Hoevelaken, z.j.

Vermunt, J.: *Leerstijlen en sturen van leerprocessen in het hoger onderwijs*. Academisch proefschrift. Tilburg: Katholieke Universiteit Brabant, 1992.

8 Achtergrondliteratuur (algemeen)

Billiaert, E.: *Cursus Dyslexie*.
[Besteladres: Vrij PMS, Heilig Kruisstraat 15, 2640 Mortsel.]

CBL: verslagbundels van de congressen over *Remediëring en sociaal-emotionele begeleiding in het S.O.*

Eerste congres (1994): niet meer beschikbaar

Tweede congres (13 oktober 1995)

Derde congres (4 oktober 1996)

[Besteladres: CBL (UIA), Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk, tel. (03)820 29 60, fax (03) 820 22 49.]

Dyslexiebundels: verslagen van de jaarlijkse congressen, uitgegeven bij Swets & Zeitlinger (Lisse/Amsterdam) en Acco (Leuven/Amersfoort).

<i>Dyslexie</i> 1984	A. van der Leij & L.M. Stevens (red.)	S&Z
<i>Dyslexie</i> 1985	A. van der Leij & L.M. Stevens (red.)	S&Z
<i>Dyslexie</i> 1986	L.M. Stevens & A. van der Leij (red.)	S&Z
<i>Dyslexie</i> 1987	J. Hamers & A. van der Leij (red.)	S&Z
<i>Dyslexie</i> 1988	A. van der Leij & J. Hamers (red.)	S&Z
<i>Dyslexie</i> 1989	A. Ruijsenaars & J. Hamers (red.)	Acco
<i>Dyslexie</i> 1990	A. Van der Leij & E.J. Kappers (red.)	S&Z
<i>Dyslexie</i> 1991	K.P. van den Bos & H. Nakken (red.)	S&Z
<i>Dyslexie</i> 1993	K. Henneman & E. van Aarle (red.)	S&Z
<i>Dyslexie</i> 1995	A. Ruijsenaars & R. Kleijnen (red.)	Acco

NATO Advanced Science Institutes Series D: *Behavioural and Social Sciences*. Uitgegeven door Kluwer Academic Publishers, met om de vier jaar een bundel over *Reading Disabilities*.

Rapport van de Gezondheidsraad - Commissie Dyslexie: *Dyslexie. Afbakening en behandeling*. Den Haag: Gezondheidsraad, 1995 (publicatienr. 1995/15.)

[Besteladres: tel. 00-31-70-344.18 00.]

Westman, J.: *Handbook of Learning Disabilities. A Multisystem Approach*. Boston: Allyn & Bacon, 1990.

Tijdschriften

Annals of Dyslexia

Journal of Learning Disabilities

9 Boeken en tijdschriften voor ouders

Nieuwenbroek, A.: *Wat is dyslexie? Signalement en aanpak van lees- en spellingproblemen*. Ouderreeks KPC. Nijmegen: Berkhout.

Van der Stoel, S. (red.): *Ouders over dyslexie*. Ouders, deskundigen en dyslectici over lees- en spellingproblemen. Nijmegen: Dekker van der Vegt, Nijmegen.

Van der Stoel, S.: *Leesproblemen bij kinderen*. Rotterdam: Lemniscaat.

10 Ouderverenigingen

Er bestaan in Vlaanderen verenigingen van en voor ouders van kinderen met leermoeilijkheden. Ook leerkrachten kunnen hierop een beroep doen. Enerzijds hebben deze ouders vaak heel wat ervaring met leerproblemen. De verenigingen beschikken als gevolg hiervan over heel toegankelijke informatie die ook voor leerkrachten bruikbaar kan zijn. Anderzijds kan het voor ouders die voor het eerst met leermoeilijkheden geconfronteerd worden, een hele opluchting betekenen te ervaren dat zij niet alleen zijn.

Sprankel vzw

Vereniging voor ouders van normaal begaafde kinderen met leermoeilijkheden
Bevrijdingslaan 88, 3665 As, tel. (089)65 76 18.

Zit Stil vzw

Centrum voor ouders van ADHD-kinderen en -jongeren met aandachtsstoornissen, impulsief en overbeweeglijk gedrag
Begijnhof 35, 9200 Dendermonde, tel. (052)21 25 88.

Ria Kleijnen
Centrum voor Taalleerproblemen
Instituut voor Didactiek en Onderwijspraktijk
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1115
NL-1081 HV Amsterdam

Peter van Vugt
Centrum voor Beroepsvervolmaking Leraren
Universitaire Instelling Antwerpen
Universiteitsplein 1
2610 Wilrijk

NOOT

1. Voor het basisonderwijs vindt de lezer nog aanvullende materialen in het artikel van Caroline Andries en Pol Ghesquiere in dit nummer. (nvdr)

A D V E R T E N T I E

TALENT VOOR TAAL

R. Staelens
R. Descheemaeker

- **TALENT VOOR TAAL** is een nieuwe graadgerichte, thematisch-cursorische taalmethode die aangepast is aan het leerplan, de eindtermen en de nieuwe spelling.
- De titel **TALENT VOOR TAAL** wijst erop dat alle onderdelen van het vak Nederlands ruimschoots aan bod komen, in het bijzonder de vier taalvaardigheden: luisteren, lezen, spreken en schrijven.

TALENT VOOR TAAL 1

handboek	90 02 17185 4	595 BEF
werkboek	90 02 17186 2	360 BEF
handleiding	90 02 17187 0	1250 BEF

TALENT VOOR TAAL 2

handboek	90 02 17235 4	ter perse
werkboek	90 02 17237 0	ter perse
handleiding	90 02 17236 2	ter perse

Standaard Educatieve Uitgeverij

Belgiëlei 147a - 2018 Antwerpen
tel. 03/239 59 00 - fax 03/230 85 50